Instrucțiuni

CURS NR. 1/3

11/1/2016

Instrucțiuni

Reprezintă

- Elementele fundamentale ale funcțiilor
- Comenzile date calculatorului
- Determină fluxul de control al programului

Instrucțiuni de bază

- Instrucțiunea expresie
- Instrucțiunea vidă
- Instrucțiuni secvențiale
- Instrucțiuni selective
- Instrucțiuni iterative
- Instrucțiuni de salt

Instrucțiuni compuse

Create prin combinarea instrucțiunilor de bază

Instrucțiunea expresie

Formată dintr-o expresie urmată de semnul;

expresie;

Sunt cele mai frecvente expresii

- se bazează pe expresii de atribuire, aritmetice și de incrementare / decrementare
 - adică expresii care au efecte secundare: schimbă valoarea unui operand

Exemple:

```
a = 123;
b = a + 5;
b++;
```

Expresie vs. instrucțiune

Expresie	Instrucțiune
i++	i++;
a=a-5	a=a-5;

İ

Instrucțiunea vidă

O instrucțiune care constă doar din caracterul;

 folosită în locurile în care limbajul impune existența unei instrucțiuni, dar programul nu trebuie să execute nimic

Cel mai adesea instrucțiunea vidă apare în combinație cu instrucțiunile repetitive

• Ex. Vezi instrucțiunea for

Instrucțiunea compusă

Numită și instrucțiune bloc

Alcătuită prin gruparea mai multor instrucțiuni și declarații

• folosite în locurile în care sintaxa limbajului presupune o singură instrucțiune, dar programul trebuie să efectueze mai multe instrucțiuni

Gruparea

- Includerea instrucțiunilor între acolade, { }
 - Astfel compilatorul va trata secvența de instrucțiuni ca pe o singură instrucțiune
- { secvență de declarații și instrucțiuni }

İ

Instrucțiuni selective

ramifică fluxul de control în funcție de valoarea de adevăr a expresiei evaluate

C furnizează două instrucțiuni selective

- instrucțiunea if și
- instrucțiunea **switch**

instrucțiunea selectivă fundamentală

• permite selectarea uneia dintre două alternative în funcție de valoarea de adevăr a expresiei testate

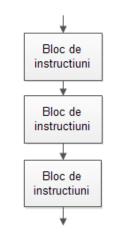
Forma generală

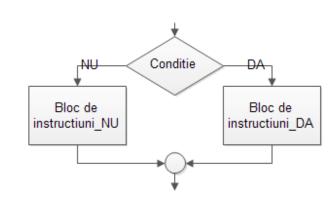
if (expresie) instrucțiune1
else instrucțiune2

Valoarea expresiei incluse între paranteze rotunde trebuie să fie scalară

- Dacă e nenulă se alege spre execuție instrucțiune1
- Altfel se alege spre execuție *instrucțiune2*

- Structura secvenţială vs.
 structura selectivă (decizională)
 - Reprezentare comparativă folosind schema logică

Exemplu

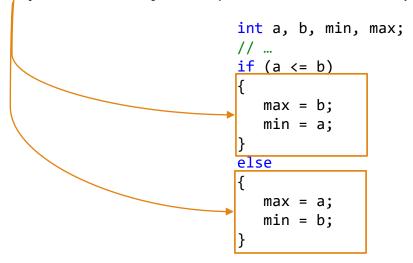
```
/* Nume: selectie_if.c
* Scop: exemplificarea instructiunii selective if
#include <stdio.h>
int main()
   int luna;
   printf("Introduceti luna curenta ca si numar intreg: ");
  scanf("%d", &luna);
  if (luna < 7)
     printf("Suntem in prima jumatate a anului \n");
  else
     printf("Suntem in a doua jumatate a anului \n");
  return 0;
```

Rezultatul unei rulări

```
Introduceti luna curenta ca si numar intreg: 10
Suntem in a doua jumatate a anului
Press any key to continue . . .
```

Dacă trebuie efectuate mai multe instrucțiuni pe oricare ramură

• folosim instrucțiunea compusă (blocul de instrucțiune)

În unele cazuri ramura else poate lipsi

Forma generală

if (expresie) instrucțiune

```
if (a % 2 == 0)
          printf("%d este numar par \n", a);
```

Erorare frecventă

confundarea operatorului de egalitate == cu operatorul de atribuire =

- mesajul a este 10 nu va fi afișat
 - după testarea egalității folosind operatorul == se returnează 0
 - (2 nefiind egal cu 10)

- mesajul a este 10 va fi afișat întotdeauna
- o expresia a = 10
 - a ia valoarea 10
 - se evaluează la adevărat și se trece la executarea instrucțiunii printf

Instrucţiuni if imbricate

• Pe oricare ramură pot apare alte instrucțiuni if

Forma generală

```
if (expresie)
   if (expresie2) instrucţiune1
   else instrucţiune2
else instrucţiune3
```

Exemplu

```
int a, b;
// ...
if (a <= b)
    if (a == b)
        printf("a = b");
else
        printf("a < b");
else printf("a > b");
```

Instrucțiuni if cascadate

- testează succesiv mai multe condiții implementând o variantă de selecție multiplă
- Forma generală

```
Nume: note.c
  Scop: calificativ asociat notei
#include <stdio.h>
int main() {
   float nota;
   printf("Introduceti o nota in intervalul [1, 10]: ");
   scanf("%f", &nota);
   if (nota > 9 && nota <= 10)</pre>
      printf("Calificativul este: EXCELENT \n");
   else if (nota > 8 && nota <= 9)</pre>
      printf("Calificativul este: Foarte bine \n");
   else if (nota > 7 && nota <= 8)</pre>
      printf("Calificativul este: Bine \n");
   else if (nota > 5 && nota <= 7)</pre>
      printf("Calificativul este: Acceptabil \n");
   else printf("Calificativul este: Insuficient \n");
   return 0;
```

```
if (expresie) instrucţiune1
else if (expresie2) instrucţiune2
else if (expresie3) instrucţiune3
...
else instrucţiuneN
```

```
Introduceti o nota in intervalul [1, 10]: 8 Calificativul este: Bine
```

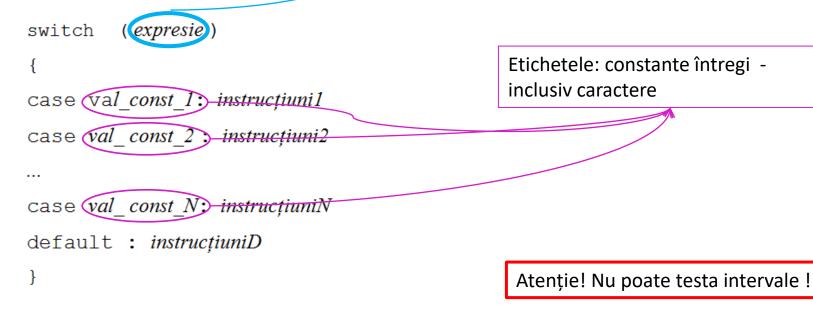

Efectuează selecția multiplă

• Utilă când expresia de evaluat are mai multe valori posibile

Valoarea expresiei trebuie să fie întreagă

Forma generală

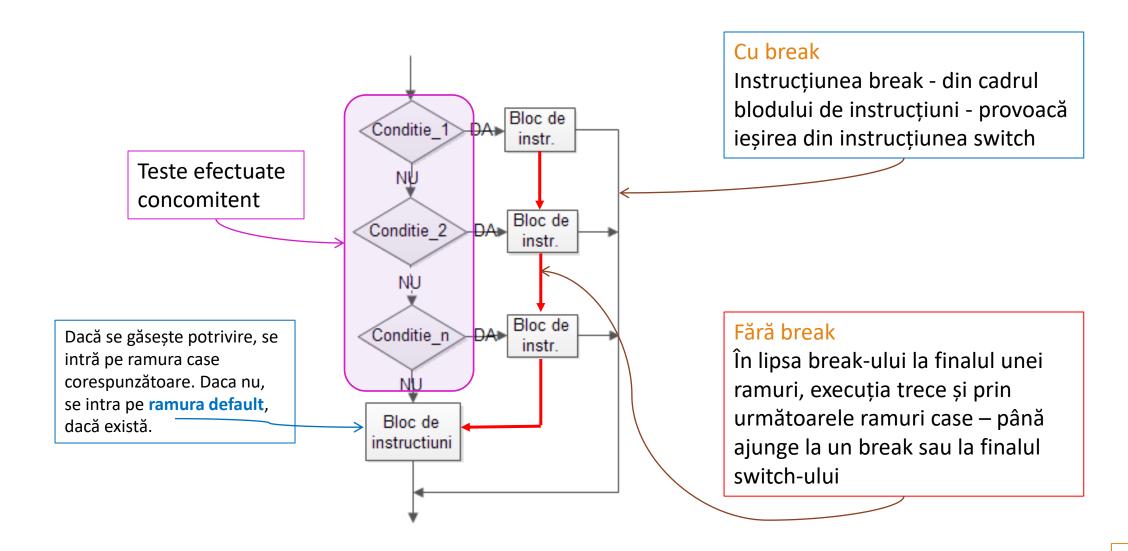
Poate fi întotdeauna reprezentată prin instrucțiunea if

• de regulă prin instrucțiuni if cascadate

În cazul instrucțiunii switch fluxul de controlul sare direct la instrucțiunea corespunzătoare valorii expresiei testate

• switch este mai rapid și codul rezultat mai ușor de înțeles

```
/* Nume: expresie aritmetica.c
* Scop: evalueaza si afiseaza valoarea unei expresii aritmetice
*/
#include <stdio.h>
int main() {
  int nr1, nr2, rez;
   char op;
   printf("Introduceti o expresie aritmetica sub forma: nr1 operator nr2: ");
   scanf("%d %c %d", &nr1, &op, &nr2);
   switch (op)
      case '+': rez = nr1 + nr2; break;
      case '-': rez = nr1 - nr2; break;
      case '*': rez = nr1 * nr2; break;
      case '/': rez = nr1 / nr2; break;
      case '%': rez = nr1 % nr2; break;
   printf("Valoarea expresiei aritmetice introduse este: %d \n", rez);
   return 0;
                      Introduceti o expresie aritmetica sub forma: nr1 operator nr2: 3 + 12
                      Valoarea expresiei aritmetice introduse este: 15
```


Mod de funcționare și constrângeri

- expresie se evaluează o singură dată la intrarea în instrucțiunea switch
- expresie trebuie să rezulte într-o valoare întreagă (poate fi inclusiv caracter, dar nu valori reale sau șiruri de caractere)
- valorile din ramurile case notate val_ const_i (numite și etichete) trebuie să fie constante întregi (sau caracter), reprezentând o singură valoare
- o nu se poate reprezenta un interval de valori
- instrucțiunile care urmează după etichetele case nu trebuie incluse între acolade, deși pot fi mai multe instrucțiuni, iar ultima instrucțiune este de regulă instrucțiunea break
- dacă valoarea expresiei se potrivește cu vreuna din valorile constante din ramurile case, atunci se vor executa instrucțiunile corespunzătoare acelei ramuri, altfel se execută instrucțiunea de pe ramura default (dacă aceasta există)
- dacă nu s-a întâlnit break la finalul instrucțiunilor de pe ramura pe care s-a intrat, atunci se continuă execuția instruțiunilor de pe ramurile consecutive (fără verificarea etichetei) până când se ajunge la break sau la sfârșitul instrucțiunii switch, moment în care se iese din instrucțiunea switch și se trece la execuția instruțiunii imediat următoare
- ramura default este opțională iar poziția relativă a acesteia printre celelalte ramuri nu este relevantă
- dacă nici o etichetă nu se potrivește cu valoarea expresiei testate și nu există ramura default, atunci instrucțiunea switch nu are nici un efect

Omiterea instrucțiunii break de la finalul unei ramuri case

- Accidentală este o eroare frecventă
- Deliberată permite fluxului de execuție să intre și pe ramura case următoare

```
#include <stdio.h>
int main()
  int an, luna, bisect = 0, nr zile;
  printf("Introduceti luna si anul care va intereseaza: ");
  scanf("%d %d", &luna, &an);
  // pentru a determina daca luna februarie are 28 sau 29 de zile
  // determinam daca anul este bisect -> bisect devine 1
  if ((an % 4 == 0 && an % 100 != 0) || an % 400 == 0)
     bisect = 1;
  switch (luna)
                                                              Introduceti luna si anul care va intereseaza: 2 2016
     case 1: case 3:case 5:
                                                             Numarul de zile din luna 2, anul 2016, este: 29
     case 7:case 8:case 10:
     case 12: nr zile = 31; break;
     case 4:case 6: case 9:
     case 11: nr zile = 30; break;
     case 2: if (bisect == 1) nr zile = 29;
             else nr_zile = 28;
             break:
     default: printf("Luna trebuie sa fie in intervalul [1, 12] !");
  printf("Numarul de zile din luna %d, anul %d, este: %d \n", luna, an, nr zile);
  return 0;
```

İ

Instrucţiuni repetitive

Sunt numite și instrucțiuni iterative sau ciclice

Efectuează o serie de instrucțiuni în mod repetat fiind condiționate de o expresie de control care este evaluată la fiecare iterație

Instrucțiunile iterative furnizate de limbajul C sunt

- instrucțiunea repetitivă cu testare inițială while
- instrucțiunea repetitivă cu testare finală do-while
- instrucțiunea repetitivă cu contor for.

Instrucțiunea while

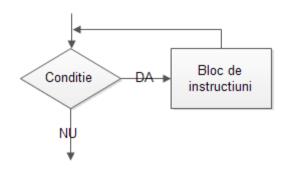
Execută în mod repetat o instrucțiune atâta timp cât expresia de control este evaluată la valoarea adevărat

Evaluarea se efectuează la începutul instrucțiunii și a fiecărei iterații

- Dacă rezultatul corespunde valorii logice adevărat
 - Se execută corpului instrucțiunii, după care se revine la testarea expresiei de control
- Acești pași se repetă până când expresia va fi evaluată la fals
 - Acesta va determina ieșirea din instrucțiune și trecerea la instrucțiunea imediat următoare

Foma generală

while (expresie) instrucțiune

Instrucțiunea while

Observaţii

- Valorile care participă în expresia de control trebuie să fie inițializate înainte
- Evitarea ciclului infinit

Exemplu

```
/* Nume: suma_numere.c
* Scop: calculeaza suma numerelor mai mici decat n
#include <stdio.h>
int main() {
   int nr, i, suma;
   printf("Introduceti un numar intreg: ");
   scanf("%d", &nr);
   i = 0; suma = 0;
   while (i <= nr) {</pre>
      suma += i;
      i++;
   printf("Suma numerelor mai mici decat %d este: %d \n", nr, suma);
   return 0;
```

Introduceti un numar intreg: 12
Suma numerelor mai mici decat 12 este: 78

Instrucțiunea while

Observaţii

- Valorile care participă în expresia de control trebuie să fie inițializate înainte
- Evitarea ciclului infinit

Exemplu

```
/* Nume: suma_numere.c
* Scop: calculeaza suma numerelor mai mici decat n
#include <stdio.h>
int main() {
   int nr, i, suma;
   printf("Introduceti un numar intreg: ");
   scanf("%d", &nr);
   i = 1; suma = 0;
   while (i < nr) {</pre>
      suma += i;
      i++;
   printf("Suma numerelor mai mici decat %d este: %d \n", nr, suma);
   return 0;
```

Introduceti un numar intreg: 12 Suma numerelor mai mici decat 12 este: 78

Instrucțiunea do-while

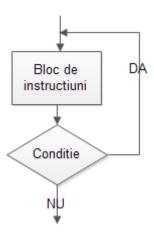
Efectuează în mod repetat o instrucțiune atâta timp cât expresia de control este adevărată

Evaluarea se face la finalul fiecărei iterații

corpul instrucțiunii este executat cel puțin o dată

Forma generală

do instrucțiune while (expresie);

Eroare frecventă: omiterea caracterului punct și virgulă de la finalul instrucțiunii

Instrucţiunea do-while

Exemplu

```
/* Nume: suma_vector.c
  Scop: citeste elementele unui vector si afiseaza suma lor
#include <stdio.h>
#define N 100
int main() {
  int nr, i, suma;
  int v[N];
   do
      printf("Introduceti numarul de elemente (1 <= nr <= 100): ");</pre>
      scanf("%d", &nr);
   } while (nr<1 || nr >100);
  i = 0; suma = 0;
  do {
      printf("v[%d]: ", i);
      scanf("%d", &v[i]);
      suma += v[i];
      i++;
   } while (i<nr);</pre>
   printf("Suma elementelor vectorului este: %5d\n", suma);
   return 0;
```

```
Introduceti numarul de elemente (1 <= nr <= 100): 10
v[0]: 1
v[1]: 4
v[2]: 7
v[3]: 2
v[4]: 9
v[5]: 10
v[6]: 11
v[7]: 23
v[8]: 79
v[9]: 6
Suma elementelor vectorului este: 152</pre>
```

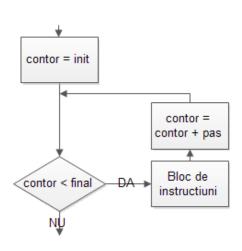
evaluarea expresiei de control se face la începutul fiecărei iterații

Forma generală

```
for ( expresii_init ; expresie_control ; expresii_ajustare ) instrucțiune
```

poate fi întotdeauna transcrisă folosind o instrucțiune while

```
expresii_init;
while (expresie_control)
{ instrucțiune
    expresii_ajustare;
}
```


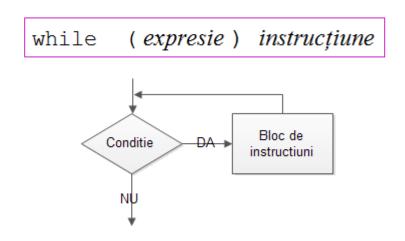
Instrucțiunea for permite ca elementul de ajustare din antetul instrucțiunii să cuprindă mai multe expresii

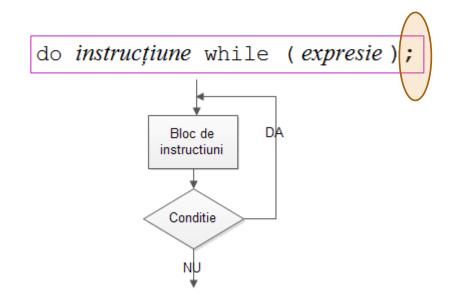
```
// citirea si insumarea elementelor din vectorul de intregi cu for
for (i = 0, suma = 0; i < nr; i++)
{
    printf("v[%d]: ", i);
    scanf("%d", &v[i]);
    suma += v[i];
}</pre>
```

- se poate ajunge chiar și la situația în care corpul instrucțiunii nu mai conține nici o instrucțiune de executat
 - Atunci se folosește instrucțiuniea vidă (punct și virgulă) pentru a indica sfârșitul instrucțiunii for

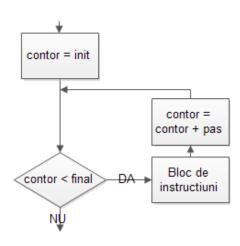
```
// insumarea elementelor din vectorul de intregi cu for
for (i = 0, suma = 0; i < nr; suma += v[i], i++);
printf("Suma elementelor este: %d", suma);</pre>
```

Recapitulare instrucțiuni repetitive

for (expresii_init ; expresie_control ; expresii_ajustare) instrucțiune

Realizează salturi

• întrerup controlului secvențial al programului și continuă execuția dintr-un alt punct al programului sau chiar provoacă ieșirea din program

Instrucțiunea break provoacă ieșirea din instrucțiunea curentă

Instrucțiunea continue provoacă trecerea la iterația imediat următoare in instrucțiunea repetitivă

Instrucțiunea goto produce un salt la o etichetă predefinită în cadrul aceleași funcții

Instrucţiunea break

Instrucțiunea break provoacă ieșirea din instrucțiunea curentă

- produce un salt din punctul unde este apelată în punctul imediat următor instrucțiunii
- Se aplică în cazul instrucțiunilor repetitive (while, do-while, for) și switch
- Exemplu: permite părăsirea ciclului în momentul în care rezultatul este deja determinat deși nu s-au parcurs toate iterațiile

```
#include <stdio.h>
#include <math.h>
int main() {
   int nr, i;
   do {
      printf("Introduceti numarul natural > 2 pentru a testa daca este prim: ");
      scanf("%d", &nr);
   } while (nr < 2);</pre>
   i = 2;
  while (i < sqrt(nr)) {</pre>
      if (nr % i == 0) break;
                                            Salt dupa instructiunea while
      i++;
  if (i >= sqrt(nr))
      printf("Numarul %d este prim \n", nr);
  else printf("Numarul %d (divizibil cu %d) NU este prim \n", nr, i);
   return 0:
```

Instrucţiunea break

Instrucțiunea break provoacă ieșirea din instrucțiunea curentă

- produce un salt din punctul unde este apelată în punctul imediat următor instrucțiunii
- Se aplică în cazul instrucțiunilor repetitive (while, do-while, for) și switch
- Exemplu: permite părăsirea ciclului în momentul în care rezultatul este deja determinat deși nu s-au parcurs toate iterațiile

```
#include <stdio.h>
#include <math.h>
int main() {
  int nr, i;
  do {
     printf("Introduceti numarul natural > 2 pentru a testa daca este prim: ");
     scanf("%d", &nr);
  } while (nr < 2);</pre>
  i = 2;
                                                          Introduceti numarul natural > 2 pentru a testa daca este prim: 291
  while (i < sqrt(nr)) {</pre>
     if (nr % i == 0) break;
                                                          Numarul 291 (divizibil cu 3) NU este prim
     i++;
  if (i >= sqrt(nr))
     printf("Numarul %d este prim \n", nr);
  else printf("Numarul %d (divizibil cu %d) NU este prim \n", nr, i);
  return 0:
```

ļ

Instrucţiunea continue

Se aplică doar în cadrul instrucțiunilor ciclice unde provoacă trecerea la iterația imediat următoare, fără a termina iterația curentă

Atenție la incrementarea contorului – pentru trecerea la iterația următoare în cadrul while și do-while

Exemplu

suma elementelor unui vector de întregi care sunt divizibile cu 3

```
#include <stdio.h>
int main() {
  int nr, i, suma, v[100];
  printf("Introduceti numarul de elemente (1 <= nr <= 100): ");</pre>
  scanf("%d", &nr);
  for (i = 0; i < nr; i++) {</pre>
     printf("v[%d]: ", i);
     scanf("%d", &v[i]);
   printf("\nElementele divizibile cu 3 sunt: \n");
   for (i = 0, suma = 0; i < nr; i++) {
       if (v[i] % 3 != 0) continue; -
       printf("v[%d]: %d\n", i, v[i]);
                                                             Salt la finalul iteratiei curente
       suma += v[i];
   printf("\nSuma elementelor divizibile cu 3 este: %d", suma);
  return 0;
```

Instrucţiunea continue

Se aplică doar în cadrul instrucțiunilor ciclice unde provoacă trecerea la iterația imediat următoare, fără a termina iterația curentă

Atenție la incrementarea contorului – pentru trecerea la iterația următoare în cadrul while și do-while

Exemplu

suma elementelor unui vector de întregi care sunt divizibile cu 3

```
#include <stdio.h>
int main() {
    int nr, i, suma, v[100];

    printf("Introduceti numarul de elemente (1 <= nr <= 100): ");
    scanf("%d", &nr);

    for (i = 0; i < nr; i++) {
        printf("v[%d]: ", i);
        scanf("%d", &v[i]);
    }

    printf("\nElementele divizibile cu 3 sunt: \n");
    for (i = 0, suma = 0; i < nr; i++) {
        if (v[i] % 3 != 0) continue;
        printf("v[%d]: %d\n", i, v[i]);
        suma += v[i];

    }

    printf("\nSuma elementelor divizibile cu 3 este: %d", suma);
    return 0;
}</pre>
```

```
Introduceti numarul de elemente (1 <= nr <= 100): 5
v[0]: 4
v[1]: 9
v[2]: 13
v[3]: 2
v[4]: 21

Elementele divizibile cu 3 sunt:
v[1]: 9
v[4]: 21

Suma elementelor divizibile cu 3 este: 30</pre>
```

Instrucţiunea continue

Atenție la incrementarea contorului

• pentru trecerea la iterația următoare în cadrul while și do-while

Exemplu

• rescrierea ciclului de însumare din exemplul anterior folosind o instrucțiune while în loc de instrucțiunea for

```
// ...
printf("\nElementele divizibile cu 3 sunt: \n");
i = 0, suma = 0;
while (i < nr) {
   if (v[i] % 3 != 0) {
      i++;
      continue;
   }
   printf("v[%d]: %d\n", i, v[i]);
   suma += v[i];
   i++;
}</pre>
Programatorul trebuie să se asigure că
valoarea contorului este incrementată
   înainte de întreruperea iterației curente
```

Instrucţiunea goto

produce un salt necondiționat la o etichetă predefinită, aflată în cadrul aceleiași funcții

- Se recomandă evitarea instrucțiunii goto, deoarece face dificilă trasarea fluxului de control și modificarea programului
- Codul poate fi întotdeauna rescris pentru a nu folosi goto
- Exemplu
 - o caută primul element dintr-un vector de întregi, care are cel puțin două cifre și toate cifrele au valori identice

Recapitulare Instrucțiuni

Instrucțiunile reprezintă

- Elementele fundamentale ale funcțiilor
- Comenzile date calculatorului
- Determină fluxul de control al programului

Instrucțiuni de bază

- Instrucțiunea expresie
- Instrucțiunea vidă
- Instrucțiuni secvențiale
- Instrucțiuni selective
- Instrucțiuni iterative
- Instrucțiuni de salt

Instrucțiuni compuse

Create prin combinarea instrucțiunilor de bază

Reguli și recomandări

- Folosim acolade pentru corpul instruţiunilor
 - chiar dacă este o singură instrucțiune în corp

În loc de:

```
for (i = 0, suma = 0; i < nr; i++)
    suma += v[i];</pre>
```

```
for (i = 0, suma = 0; i < nr; i++) {
    suma += v[i];
}</pre>
```

Pentru

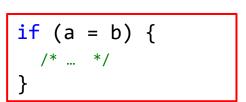
- delimitarea și gruparea clară a instrucțiunilor
- fiabilitate la modificări
 - Extindere ulterioară a corpului

Reguli și recomandări

İ

- Să nu confundăm opertorului de atribuire (=) cu operatorul de egalitate (==) în contextele următoare
 - În expresia de control al instrucțiunilor if, while, do ... while,
 - Al doilea operand din for
 - Primul, al doilea sau al treilea operand din?:
 - Oricare operand al operatorilor && și | |
 - Al doilea operand al operatorului,

De evitat:

Corect:

Dacă se dorește testarea egalității, și nu atribuire

Corect:

Dacă atribuirea este intenționată

 Dacă unul din operanzi este o constantă, putem evita atribuirea nedorită prin plasarea constantei în partea stângă a operatorului

Eroare sesizată de compilator

Corect:

Odată sesizată eroarea este remediată simplu

Surse bibliografice

- K. N. King, C Programming A Modern Approach, 2nd edition, W. W. Norton & Co., 2008
 - Capitolele 5 și 6
- Deitel & Deitel, C How to Program, 6th edition, Pearson, 2009
 - Capitolul 4